

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

В И С Н О В О К

щодо проектів законів про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо територіальної юрисдикції місцевих судів на території України до прийняття закону щодо зміни системи місцевих судів на території України у зв'язку із утворенням (ліквідацією) районів (реєстр. № 7565 від 18 липня 2022 року та реєстр. № 7565-1 від 19 липня 2022 року)

За дорученнями Голови Верховної Ради України від 18 та 19 липня 2022 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 27 жовтня (протокол №102) проект Закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо територіальної юрисдикції місцевих судів на території України до прийняття закону щодо зміни системи місцевих судів на території України у зв'язку із утворенням (ліквідацією) районів (реєстр. № 7565 від 18 липня 2022 року), поданий народним депутатом України Демченком С.О. (далі – Законопроект за реєстр. № 7565), та проект Закону про внесення змін в прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо територіальної юрисдикції місцевих судів на території України до прийняття закону щодо зміни системи місцевих судів на території України у зв'язку із утворенням (ліквідацією) районів (реєстр. № 7565-1 від 19 липня 2022 року), поданий народними депутатами України Павлішем П.В. та іншими (далі – Законопроект за реєстр. № 7565-1).

Згідно з пояснювальними записками до законопроектів їхньою метою є подовження строку переведення суддів до нових судів у зв'язку із утворенням (ліквідацією) районів.

Для досягнення зазначеної мети автором Законопроекту за реєстр. № 7675 пропонується у пункті 3-1 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» цифри і слова «1 січня 2023 року» замінити цифрами і словами «1 січня 2024 року».

Для досягнення зазначеної мети авторами Законопроекту за

реєстр. № 7675-1 пропонується пункт 3-1 Розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» викласти в наступній редакції:

«3-1. До набрання чинності законом України щодо зміни системи місцевих судів на території України у зв'язку з утворенням (ліквідацією) районів відповідні місцеві суди продовжують здійснювати свої повноваження у межах раніше визначеної територіальної юрисдикції, визначеної до набрання чинності Постановою Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів» від 17 липня 2020 року № 807-ІХ».

Розглядаючи зазначені законопроекти, Комітет з питань правової політики виходить з такого.

Відповідно до статей 124, 125 Конституції України правосуддя в Україні здійснюють виключно суди; делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються. Судоустрій в Україні будується за принципами територіальності та спеціалізації і визначається законом. Суд утворюється, реорганізовується і ліквідується законом, проект якого вносить до Верховної Ради України Президент України після консультацій з Вищою радою правосуддя.

Частиною четвертою статті 7 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачені підстави для утворення, реорганізації чи ліквідації суду, зокрема, зміна адміністративно-територіального устрою.

17 липня 2020 року Верховна Рада України своєю Постановою № 807-ІХ утворила нові райони та ліквідувала старі, у зв'язку з чим виникла необхідність змінити систему місцевих судів на території України для забезпечення доступу кожної людини і громадянина до правосуддя, гарантованого статтею 55 Основного Закону України та статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Пунктом 14 частини першої статті 92 Конституції України передбачено, що виключно законами України визначається судоустрій, в свою чергу прийняття законів належить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Основного Закону України).

Члени Комітету звертають увагу на те, що вже двічі (у 2020 та 2021 роках) законами України продовжувалася дія положення щодо максимального терміну, з настанням якого місцеві суди повинні припинити здійснювати свої повноваження у межах територіальної юрисдикції, визначеної до набрання чинності Постановою № 807-ІХ.

Згідно з висновком Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу законопроекти не суперечать міжнародно-правовим зобов'язанням у сфері європейської інтеграції.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило зауваження до обох законопроектів.

З метою дотримання правил нормотворчості та забезпечення чіткості формулювання положень Законопроекту члени Комітету пропонують викласти Законопроект в такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до пункту 3¹ розділу XII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо територіальної юрисдикції місцевих судів на території України до прийняття закону щодо зміни системи місцевих судів на території України у зв'язку із утворенням (ліквідацією) районів

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

1. Пункт 3¹ розділу XII "Прикінцеві та перехідні положення» Закону України "Про судоустрій і статус суддів" (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 31, ст. 545 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

«3¹. До набрання чинності законом України щодо зміни системи місцевих судів на території України у зв'язку з утворенням (ліквідацією) районів відповідні місцеві суди продовжують здійснювати свої повноваження у межах територіальної юрисдикції, визначеної до набрання чинності Постановою Верховної Ради України "Про утворення та ліквідацію районів" від 17 липня 2020 року № 807-ІХ».

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування».

Врахувавши вищевикладене та обговоривши обидва законопроекти, відповідно до статей 93, 111 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного восьмої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проекти законів про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо територіальної юрисдикції місцевих судів на території України до прийняття закону щодо зміни системи місцевих судів на території України у зв'язку із утворенням (ліквідацією) районів (реєстр. № 7565 від 18 липня 2022 року), поданий народним депутатом України Демченком С.О., про внесення змін в прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо територіальної юрисдикції місцевих судів на території України до прийняття закону щодо зміни системи місцевих судів на території України у зв'язку із утворенням (ліквідацією) районів (реєстр. № 7565-1 від 19 липня 2022 року), поданий народними депутатами України Павлішем П.В. та іншими.

2. За результатами розгляду в першому читанні прийняти проект Закону за

реєстр. № 7565-1 за основу і в цілому в редакції, запропонованій Комітетом, а також у разі прийняття Законопроекту як закону доручити Комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне доопрацювання його тексту, у зв'язку з чим законопроект за реєстр. № 7565 відхилити.

3. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити заступника Голови Комітету Павліша П. В.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

